

Asia: LVM/1770/03/2016

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi maantielain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot esityksestä

-

Huomionne lain 1 lukuun Yleiset säännökset

-

Huomionne lain uuteen 1 a lukuun Liikennejärjestelmäsuunnittelu

-

Huomionne lain uuteen 1 b lukuun Valtion ja maakunnan välinen suhde

Esitys maakuntien yhteistoiminnasta säätämiseksi on perusteltu maakuntien voimavarojen tehokkaan käytön sekä tehtävien hoidon ja palvelutason laadun turvaamiseksi.

Huomionne lain 2 lukuun Maantien suunnittelu

-

Huomionne lain uuteen 9 lukuun Maakuntaudistuksen voimaansaattamiseen liittyvät siirtymäsäännökset

-

Huomionne lain muihin lukuihin (luvut 3-7)

Maa- ja metsätalousministeriö kiinnittää huomiota siihen, että lakiehdotusluonnoksen 56 §:n 5 momentti, jota sinänsä ei olla muuttamassa, kuvailee yksinomaan suoria, kasvavalle sadolle aiheutuvia vahinkoja, mukaan lukien poistamis- tai siirtämiskustannukset. Nykyisellään välittömästi sadon menetyksistä johtuvat vahingonkorvaukset ovat kuitenkin vain murto-osa mahdollisista tuhoutuneen kasvustopinta-alan aiheuttamista taloudellisista vaikutuksista jos maanomistaja on toiminut tuen hakijana maatalouden tulotukijärjestelmissä. Näissä pinta-alan pienenemisestä tukijärjestelmässä saattaa aiheutua merkittäviä tukimenetyksiä ja suoranaisia sanktioita, joiden huomioiminen jo tässä pykälässä olisi tarpeellista.

Vaikka on mahdollista että 74 § kattaisi tämän tyyppiset vahingot, olisi niiden sisällyttäminen jo pykälän 56 § 5 momenttiin maa- ja metsätalousministeriön mielestä perusteltua. Tämä voisi tapahtua lisäämällä poistamis- ja siirtämiskustannuksia koskevan maininnan lisäksi maininnan maa- ja puutarhatalouden tulotukijärjestelmiä koskevasta tukimenetyksistä ao. momenttiin. Tukimenetyksien korvaamisessa tulisi tietysti huomioida Euroopan unionin valtiontukisääntely asianmukaisella tavalla.

Muut huomiot

Esitysluonnos liittyy maakuntauudistukseen. Ehdotettavat uudet säännökset ja säännösmuutokset koskisivat valtaosin tienpidosta vastaavia viranomaisia sekä näiden tienpitoon ja liikennejärjestelmäsuunnitteluun liittyvien tehtävien siirtoa. Varsinaista suunnitteluprosessia koskevia säännöksiä täydennettäisiin valtion, maakuntien ja kuntien liikennejärjestelmäsuunnittelua koskevalla uudella luvulla. Eritasoisista liikennejärjestelmäsuunnittelua on toki tehty kymmeniä vuosia, mutta menettelyjä ei ole aiemmin kirjattu lakiin. Ehdotuksen yleisperusteluissa tuodaan esille myös liikenteen ajantasainen olosuhdetieto, joka on varsinkin raskaalle liikenteelle merkittävää. Varsinaisesta lakitekstistä ja sen perusteluista asia ei kuitenkaan näyttäisi ilmenevän.

Maantielain säännöksiin, jotka koskevat mm. maantiesuunnittelua, maanteiden kunnossapitoa, alueiden hankintaa ja korvauksia sekä maanteiden ja niiden liitännäisalueiden lakkaamista, ehdotetaan tehtäväksi vain lähinnä viranomaisorganisaation muuttumisesta johtuvia muutoksia. Varsinaiset sisällölliset muutokset ovat vähäisiä eikä niillä näyttäisi olevan varsinaisia liittymäkohtia metsätalouteen.

Maa- ja metsätalousministeriö pitää myönteisenä, että ehdotetuissa liikennejärjestelmäsuunnittelua sekä maantieverkon kehittämistä, rakentamista ja kunnossapitoa koskevissa säännöksissä mainitaan eri elinkeinoalojen kuljetustarpeiden huomioon ottaminen. Metsäbiotalouden kuljetukset ovat riippuvaisia toimivasta maantie- ja yksityistieverkostosta. Maa- ja metsätalousministeriö pitää myönteisenä, että maakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelma tultaisiin valmistelemaan vuorovaikutuksessa mm. alueen toiminnanharjoittajien kanssa ja että näillä ilmeisesti olisi edustus myös mahdollisesti asetettavassa yhteistyöryhmässä.

Maa- ja metsätalousministeriö pitää tärkeänä, että lakia toimeenpantaessa maanteiden rakentamisen ja kunnossapidon toimintatavat ja laatu säilyvät maakuntien välillä yhtenäisinä ja että niiden rahoitusta pyritään ohjaamaan tasapainoisesti koko maassa. Ehdotetuilla maakuntien yhteistyöalueilla on varmistettava tasapuolisuus vastuumaakuntien ja alueisiin kuuluvien muiden maakuntien välillä. Organisaation uudistuessa on olennaista huolehtia nykyisissä ELY-keskuksissa hyviksi todettujen toimintamallien hyödyntämisestä. Ehdotuksen yleisperusteluissa tuodaan esille yksikkökustannusten nousemisen riski, kun siirrytään aiempaa useampaan tulosityksikköön. Tämän estämiseksi on tehtävien keskittämistä, erikoistumista muita toimialuerajat ylittäviä ratkaisuja syytä

tarkastella ennakkoluulottomasti. Yhtenäisen ratkaisukäytännön kannalta hyvänä ratkaisuna maa- ja metsätalousministeriö pitää ehdotettua tiettyjen lupatehtävien keskittämistä Liikennevirastoon.

Uutena maanteiden liittymiä koskevana säännöksenä ehdotetaan yksityisteiden liittymien ja maatalousliittymien rumpujen kunnossapidon siirtämistä Liikenneviraston tai tienpidon yhteistyöalueen vastuulle. Yksityisen tien pitäjä tai maatalousliittymän haltija vastaisi kuitenkin edelleen liittymän muusta kunnossapidosta sekä sen tekemisestä. Maa- ja metsätalousministeriö katsoo, että ehdotettu muutos on perusteltu ja tulisi parantamaan maanteiden kunnossapitoa, kun niiden kuivatus toimisi aiempaa paremmin.

Vänttinen Sara
Maa- ja metsätalousministeriö